

Doniyor kitobi — Qirq to'rtinchi raqam

Yo'qolgan poydevorlarning ochib berilishi: Uilyam Millerning bashoratli haqiqatlari va Adventizmning oxirgi kunlari

Jeff Pippenger

2024-01-08

Uilyam Millerning poydevor haqiqatlari adventizmning to'rt avlodi davomida yopib qo'yildi. O'sha poydevor haqiqatlarning qayta tiklanishi uning ikkinchi tushida bayon etilgan bo'lib, Muqaddas Kitobda va Bashorat Ruhi asarlarida qayta-qayta Xudoning oxirgi kunlardagi xalqi amalga oshirishi kerak bo'lgan ish sifatida ko'rsatilgan. Millerning tushi shuni bildiradiki, kirni supurib tashlovchi kishi javohirlarni qayta tiklaganida, ular quyoshdan o'n barobar yorqinroq porlaydi.

Millerning sxemasi butparastlikdan keyin papalik keladigan ikki vayron qiluvchi kuchni tan olishga asoslangan edi, va Salonikaliklarga yozilgan maktubning ikkinchi bobidagi havoriy Pavlusning guvohligi Millerning sxemasi uchun tayanch bo'lib xizmat qildi. U yerda Pavlus butparast Rim papalikning hokimiyatga ko'tarilishiga to'sqinlik qilib turganini, to butparast Rim olib tashlanmaguncha, aniqlab beradi. 2 Salonikaliklarga maktubda Pavlus, shuningdek, Future for America sxemasi uchun ham tayanchni taqdim etdi, chunki Pavlus bu bobdagi "gunoh odami" Doniyor kitobining o'n birinchi bobi, o'ttiz oltinchi oyatida o'zini ulug'lagan shoh sifatida ham tasvirlanganini ko'rsatdi.

Birinchi va uchinchi farishtalarning harakatidagi bilimning ortishi Salonikaliklarga yozilgan maktubning ikkinchi bobidagi Pavlusning guvohligi bilan bevosita bog'liq ekanini ko'rish nihoyatda muhimdir. Oxir zamonda, 1798-yilda, shuningdek 1989-yilda ham, Doniyor kitobi muhrdan ochildi va shu tariqa uch bosqichli sinov jarayoni boshlandi. Doniyor kitobi muhrdan ochiladigan tarixda sinov jarayoni har doim sajda qiluvchilarning ikki toifasini vujudga keltiradi. Oxir zamonidagi bilimning ortishi bilan bog'liq holda Pavlusning yozuvlarini ko'rish nihoyatda muhimdir, chunki aynan o'sha bobda Pavlus "haqiqatning sevgisi"ni qabul qilmaydiganlar Xudodan kuchli adashuvni qabul qilishlari haqida ogohlantiradi. Kuchli adashuv Doniyorning o'n ikkinchi bobida bilimning ortishini rad etuvchi yovuzlar ustiga keltiriladigan narsadir. Har ikkala tarixda ham kuchli adashuv eng bevosita ravishda Adventizmga ishora qiladi.

"Yuzaki ko'rinish ostini ko'radigan, barcha insonlarning qalbini o'qiydigan Zot buyuk nurga ega bo'lganlar haqida shunday deydi: 'Ular o'zlarining axloqiy va ruhiy holatlari sababli qayg'uiga botmaganlar ham, dahshatga tushmaganlar ham.' Ha, ular o'z yo'llarini o'zlari tanladilar, va ularning joni o'z jirkanchliklaridan zavq oladi. Men ham ularning aldanishlarini tanlayman va qo'rqqan narsalarini boshlariga keltiraman; chunki Men chaqirganimda, hech kim javob bermadi; Men so'zlaganimda, ular quloq solmadilar; aksincha, ko'z o'ngimda yomonlik qildilar va Men xush ko'rmagan narsani tanladilar.' 'Xudo ularga kuchli adashishni yuboradi, toki ular yolg'onga ishonsinlar,' chunki ular najot topishlari uchun 'haqiqat sevgisini qabul qilmadilar,' 'balki nohaqlikdan zavq oldilar.' Ishayo 66:3, 4; 2 Salonikaliklarga 2:11, 10,

12.

“Samoviy Muallim shunday deb so‘radi: ‘Aqlni yo‘ldan uradigan bundan-da kuchliroq qanday aldanish bo‘lishi mumkin: siz to‘g‘ri poydevor ustida qurayotganingizga va Xudo ishlarinigizni qabul qilayotganiga da‘vo qilasiz-u, holbuki, amalda ko‘p narsalarni dunyoviy siyosatga ko‘ra qilayotgan bo‘lasiz va Yahovaga qarshi gunoh qilayotgan bo‘lasiz? Oh, haqiqatni bir vaqtlar bilgan odamlar taqvdorlikning ruhini va qudratini emas, balki uning tashqi ko‘rinishini o‘shaning o‘zi deb adashtirganlarida; o‘zlarini boyib ketgan, ne‘matlar bilan to‘lgan va hech narsaga muhtoj emas deb hisoblaganlarida, holbuki aslida ular hamma narsaga muhtoj bo‘lganlarida, bu aql-u qalblarni egallab oladigan buyuk bir aldov, maftunkor bir sarobdir.’”

“Xudo O‘z kiyimlarini dog‘siz saqlab kelayotgan sodiq xizmatkorlariga nisbatan o‘zgargani yo‘q. Ammo ko‘plar: ‘Tinchlik va omonlik’, deb faryod qilmoqdalar, holbuki, ularning ustiga to‘satdan halokat kelmoqda. Agar chuqur tavba bo‘lmasa, agar insonlar e‘tirof orqali qalblarini kamtar qilmasalar va haqiqatni Isoda qanday bo‘lsa, shunday qabul qilmasalar, ular hech qachon osmonga kirmaydilar. Saflarimiz orasida poklanish yuz berganida, biz endi o‘zimizni boy, mol-dunyoga to‘lgan, hech narsaga muhtoj emas deb maqtanib, beparvo osoyishtalikda yotmaymiz.

“Kim chin dildan: ‘Bizning oltinimiz olovda sinalgan; kiyimlarimiz dunyodan dog‘sizdir’, deb ayta oladi? Men Ustozimizning soxta solihlik deb ataluvchi kiyimlarga ishora qilayotganini ko‘rdim. U ularni yechib tashlab, ostidagi ifloslikni ochib berdi. So‘ng U menga dedi: ‘Ular o‘zlarining iflosliklari va fe‘l-atvorlarining chirkinligini qanday riyokorona berkitib qo‘yganlarini ko‘rmayapsanmi? “Sodiq shahar qanday qilib fohishaga aylangan!” Otamning uyi savdo uyiga, ilohiy huzur va ulug‘vorlik tark etgan joyga aylantirildi! Ana shu sababdan zaiflik bor, va quvvat yetishmayapti.’” Testimonies, 8-jild, 249, 250.

Adventizm 1844-yilda Yarim tun nidosini e‘lon qilganida “sodiq shahar” edi. 1863-yilga kelib, u Uilyam Millerning xizmati orqali barpo etilgan “poydevorlar”ni rad etish jarayonini boshladi. Ular poydevor haqiqatlarini chetga sura boshlaganlarida, shu tariqa ularni qalbaki javohirlar va tangalar bilan qoplagan holda, yangi bir poydevor qurayotgan edilar. Bu ishni boshlagan, amalga oshirgan va davom ettirayotganlar, Bashorat Ruhi yozuvlarida “buyuk nurga ega bo‘lganlar” sifatida tasvirlangan.

Ular bir vaqtlar ega bo‘lgan “buyuk nur” Millerning tushida sandiqchadagi javohirlar sifatida ifodalangan edi; Miller ularni xonasining o‘rtasidagi stol ustiga qo‘ygan, va ular “quyosh”dan ham yorqinroq porlagan edi. Hozirgina keltirilgan parchada Oq opa “buyuk nurga ega bo‘lgan”, ammo “o‘z yo‘llarini tanlagan” kishilarni tilga oladi.

Ular 1863-yilda yangi yo‘lni tanladilar. U buni shunday deydi: “Bu maftunkor bir aldovdir; bir vaqtlar haqiqatni bilgan kishilar taqvdorlikning shaklini uning ruhi va qudrati deb xato qilganlarida; o‘zlarini boy, ne‘matlarga to‘la va hech narsaga muhtoj emas deb hisoblaganlarida, holbuki aslida ular hamma narsaga muhtoj bo‘lganlarida, bu aldov onglarni egallab oladi.”

U Laodikeya holatini aniqlamoqda; u va uning eri bu holat 1856-yilda yuz berganini aniqlagan edilar. Shundan so‘ng ular yetti yil davomida sinovdan o‘tdilar, biroq 1863-yilda bu sinovdan o‘ta

olmadilar va Salonikaliklarga yozilgan maktubdagi Pavlusning ogohlantiruvchi xabarida tilga olingan kuchli aldanishni keltirib chiqaradigan soxta poydevorni qurishni boshladilar. Pavlusning Salonikaliklarga yozgan maktubdagi ogohlantirishi Adventizmning ham boshlanishi, ham oxiri uchun bir tayanchdir va Adventizmning ham boshlanishi, ham oxiriga daxldor bo'lgan Millerning tushi bilan mutlaqo uyg'undir. Uning tushi asl haqiqat gavharlarini tiklash ishi nihoyasiga yetganda, bu haqiqatlar Adventizmning boshida Yarim Tun Faryodida ilk bor porlagan paytdagidan o'n baravar yorqinroq porlashini ko'rsatadi. Qanday qilib Millerning tushunchasi hozir, u haqiqatni ilk bor anglagan paytdagidan ko'ra, yanada yorqinroq porlayotgan bo'lishi mumkin?

Habakkukning ikkinchi bobi haqidagi ikki muqaddas jadvalda bir necha haqiqatlar tasvirlangan. Bu haqiqatlar Millerning tushida oxir-oqibat oxirgi kunlarda, aynan Yarim Tun Faryodidan sal oldin qayta tiklanadigan javohirlar sifatida tasvirlangan edi. Millerning tushida derazadan tashqariga olib chiqib ketiladigan qalbaki javohirlar, bir tomondan, soxta poydevor yaratish va haqiqiy poydevorni yashirish uchun adventizmga olib kirilgan soxta ta'limotlarni anglatadi; ammo ular, shuningdek, soxta poydevorni tashkil etadigan soxta ta'limotlardan voz kechishni rad etadigan kishilarni ham anglatadi. "Kundalik" Uilyam Millerning asl poydevorni barpo etgan haqiqat tizimi uchun langar bo'lgan, va oxirgi kunlarda "kundalik" nafaqat Miller to'g'ri aniqlaganidek majusiylilikni, balki soxta poydevorni yuzaga keltirgan isyonning ramzini ham bildiradi.

Muqaddas Kitob, Bashorat Ruhi va tarixning barchasi 1798 yildan 1844 yilgacha bo'lgan hukm-soati faryodi Uilyam Miller tomonidan kashf etilib taqdim etilgan xabarning e'lon qilinishi bo'lganiga guvohlik beradi. Shu sababli bu harakat Milleriylar harakati deb ataladi. Mantiqan olganda, o'sha harakatni rad etish — Doniyor bilimning ortishi deb belgilagan, 1798 yilda yuzaga chiqqan nurni rad etishdir.

Ishayo Efrayimning mastlari haqida so'zlaydi va bu mastlarni Quddus xalqini boshqarayotgan masxarachi kishilar deb ko'rsatadi. Ishayo ularning tom ma'nodagi sharobdan emas, balki ruhiy sharobdan mast ekanliklarini aniqlab beradi. Muqaddas Kitobda ruhiy sharob, mazmuniga qarab, yo haqiqiy, yo soxta ta'limotni anglatadi. Efrayimning mastlari soxta ta'limotdan mast bo'lganlar; bu esa Vahiyning o'n yettinchi bobida Tir fohishasi orqali va Belshazar bazm qilgan oxirgi kechasida tasvirlangan Bobilning sharobidir.

Ishayo Quddus shahridagi xalq ustidan hukmronlik qiladigan masxarachi kishilar ustiga keladigan ruhiy mastlikning oqibatlarini bayon qildi.

To'xtab qolinglar va hayratga tushinglar; faryod qilinglar va qichqiringlar: ular mastdirlar, ammo sharobdan emas; ular gandraklaydilar, ammo kuchli ichimlikdan emas. Chunki Egamiz sizlarning ustingizga qattiq uyqu ruhini to'kdi va ko'zlaringizni yumdi: payg'ambarlarni va hukmdorlaringizni, ko'ruvchilarni U qopladi. Va hamma vahiy sizlar uchun muhrlangan kitobning so'zlari kabi bo'lib qoldi; uni bilimdonga berib: "Buni o'qib ber, iltimos", deyдилar; u esa: "O'qiy olmayman, chunki u muhrlangan", deydi. Va kitobni savodsizga berib: "Buni o'qib ber, iltimos", deyдилar; u esa: "Men savodli emasman", deydi. Shuning uchun Egamiz dedi: "Bu xalq Menga og'zi bilan yaqinlashadi va lablari bilan Meni ulug'laydi, ammo

yuragini Mendan uzoqlashtirgan, Menga bo‘lgan qo‘rquvi esa insoniy qoidalar bilan o‘rgatilgandir. Shuning uchun, mana, Men bu xalq orasida ajoyib bir ishni, ha, mo‘jizaviy bir ishni va hayratomuz hodisani amalga oshiraman; chunki ularning donolarining donoligi yo‘q bo‘ladi, va ularning oqillarining fahmi yashirin bo‘ladi. Egamizdan o‘z maslahatlarini chuqur yashirishga urinadiganlarning holiga voy! Ularning ishlari zulmatda bo‘ladi, va ular: ‘Bizni kim ko‘radi? Va bizni kim biladi?’ deydilar. Albatta, narsalarni ostin-ustun qilishingiz kulolning loyi kabi sanaladi: axir yaratilgan narsa uni yaratgan haqida: ‘U meni yaratmadi’, deydimi? Yoki yasalgan narsa uni yasagan haqida: ‘Uning aqli yo‘q edi’, deydimi?” Ishayo 29:9–16.

Opa Uayt bu oyatlarni iqtibos qiladi va so‘ng shunday qo‘shimcha qiladi:

“Buning har bir so‘zi amalga oshadi. Yuraklarini Xudo oldida kamtar qilmaydigan va to‘g‘rilik bilan yurmaydiganlar bor. Ular o‘zlarining asl maqsadlarini yashiradilar va yolg‘onni sevuvchi hamda sodir etuvchi qulagan farishta bilan hamfikrlikda qoladilar. Dushman o‘z ruhini qisman zulmat ichida bo‘lganlarni aldash uchun ishlata oladigan odamlar ustiga qo‘yadi. Ba‘zilar hukm surayotgan zulmat bilan sug‘orilib bormoqda va haqiqatni xato uchun bir chetga surmoqda. Bashorat ko‘rsatgan kun yetib keldi. Iso Masih anganmayapti. Iso Masih ular uchun afsonadir. Yer tarixining mana shu bosqichida ko‘plar mast odamlardek harakat qiladilar. ‘To‘xtab turinglar va hayratlaninglar; faryod qilinglar va dod solinglar; ular mastdirlar, ammo sharobdan emas; ular gandraklaydilar, ammo kuchli ichimlikdan emas. Chunki Egamiz ustingizga qattiq uyqu ruhini quydi va ko‘zlaringizni yumdi. Payg‘ambarlarni ham, hukmdorlaringizni ham, ko‘ruvchilarni ham U qopladi.’ O‘zlarini yuksaltiriladigan xalq deb hisoblovchi ko‘plar ustida ruhiy mastlik bor. Ularning diniy e‘tiqodi aynan ushbu Oyatda tasvirlanganidekdir. Uning ta‘siri ostida ular to‘g‘ri yura olmaydilar. Ular o‘z xatti-harakatlari yo‘lida egri so‘qmoqlar qiladilar. Biri, keyin yana boshqasi, u yoqdan bu yoqqa chayqaladi. Rabbimiz ularga buyuk rahm-shafqat bilan qaraydi. Ular haqiqat yo‘lini bilmaganlar. Ular ilmiy makr tuzuvchilardir, va ravshan ruhiy ko‘rish qobiliyati sababli yordam bera oladigan va berishi kerak bo‘lganlar ham o‘zlari aldanib, yovuz ishni qo‘llab-quvvatlamodalar.”

“Bu oxirgi kunlardagi voqealar tez orada hal qiluvchi tus oladi. Bu spiritistik aldovlar aslida nima ekani oshkor bo‘lganda,—ya‘ni yovuz ruhlarning maxfiy faoliyati ekani ayon bo‘lganda,—ularda ishtirok etganlar aqlini yo‘qotgan odamlardek bo‘lib qoladilar.

“Shuning uchun Rabbiy aytadi: Bu xalq Menga og‘zi bilan yaqinlashadi, lablari bilan Meni hurmat qiladi, ammo yuragini Mendan uzoqlashtirgan, Mendan qo‘rqishi esa insoniy qoidalar bilan o‘rgatilgandir. Shuning uchun, mana, Men bu xalq orasida ajoyib bir ishni, ha, ajoyib bir ish va mo‘jizani amalga oshiraman; chunki ularning donolarining donoligi halok bo‘ladi, fahmli kishilarining idroki esa yashiriladi. Rabbiydan o‘z maslahatini chuqur yashirmoqchi bo‘lganlarning holiga voy! Ularning ishlari zulmatda bo‘ladi va ular: “Bizni kim ko‘radi? Bizni kim biladi?” deydilar. Albatta, sizlarning hamma narsani teskari aylantirishingiz kulolning loyidek hisoblanadi; axir yaratilgan narsa uni yaratgan zot haqida: “U meni yaratmagan”, deydimi? Yoki shakllantirilgan narsa uni shakllantirgan zot haqida: “Uning aqli yo‘q edi”, deydimi?”

“Menga ayon etildiki, tajribamizda biz aynan mana shunday holatga duch kelganmiz va duch kelmoqdamiz. Ulug‘ nur va ajoyib imtiyozlarga ega bo‘lgan odamlar o‘zlarini dono deb biladigan rahbarlarning so‘zini qabul qildilar; bular Rabbiiy tomonidan nihoyatda marhamatlangan va barakalangan bo‘lsalar-da, o‘zlarini Xudoning qo‘lidan chiqarib, dushman safiga qo‘shib qo‘yganlardir. Dunyo jozibador soxta aqidalar bilan to‘lib-toshirilishi kerak. Ana shu soxta aqidalarni qabul qilgan bir insoniy aql boshqa insoniy onglar ustida ta’sir ko‘rsatadi; bu onglar esa Xudoning haqiqatiga doir qimmatli dalillarni yolg‘onga aylantirib kelganlar. Bu odamlar qulagan farishtalar tomonidan aldanadilar, holbuki ular hisob berishlari lozim bo‘lgan kishilar sifatida jonlar uchun hushyor turib, sodiq qo‘riqchilar bo‘lib turishlari kerak edi. Ular o‘z jangining qurollarini tashlab qo‘ydilar va aldovchi ruhlarga quloq soldilar. Ular Xudoning maslahatini kuchsiz qiladi, Uning ogohlantirishlari va tanbehlarini chetga suradi va mutlaqo Shayton tomonida turib, aldovchi ruhlar va jinlar ta’limotlariga quloq soladilar.”

“Ruhiiy mastlik endi kuchli ichimlik ta’siri ostidagi odamlarday gandraklamasliklari lozim bo‘lgan insonlar ustiga kelgan. Jinoyatlar va tartibsizliklar, firibgarlik, aldov va insofsiz muomala osmondagi saroylarda isyon ko‘targan boshliqning ta’limotiga muvofiq ravishda dunyoni to‘ldirmoqda.

“Tarix takrorlanadi. Yaqin kelajakda nima bo‘lishini aniq ayta olardim, ammo vaqti hali kelgani yo‘q. O‘liklarning qiyofalari Shaytonning hiylakorona vositasi orqali namoyon bo‘ladi, va ko‘plar yolg‘onni sevuvchi va qiluvchi bilan birlashadilar. Men xalqimizni ogohlantiraman: aynan oramizda ba’zilar imondan qaytib, aldoqchi ruhlar va jinlarning ta’limotlariga quloq tutadilar, va ular tufayli haqiqat yomonlanadi.” Battle Creek Letters, 123–125.

Barcha payg‘ambarlar, shu jumladan Ishayo va Opa Uayt, oxirgi kunlarni ko‘rsatmoqdalar. Bu kunlarda Adventizmning rahbarlari “butunlay Shayton tomonidadirlar, aldovchi ruhlar va jinlarning ta’limotlariga quloq solmoqdalar.” Opa Uayt quyidagicha deganida bir bashoratni bayon qiladi: “Ushbu spiritistik aldovlar aslida nima ekani — yovuz ruhlarning yashirin faoliyati — oshkor bo‘lganda, ularda qatnashganlar aqlini yo‘qotgan odamlar kabi bo‘lib qoladilar.” Adventizmning rahbariyati, oxirgi kunlar tarixining o‘sha nuqtasida — ularning mastligi “yovuz ruhlarning yashirin faoliyati” ekani oshkor bo‘lganda — aqlini yo‘qotgan odamlar kabi bo‘lib qoladi.

Oxirgi kunlarda Quddusdagi xalq ustidan hukmronlik qiladigan masxarachi odamlarning ishi ochib tashlanadi. O‘sha ochib tashlanish Millerning tushida tasvirlangan edi: Miller ibodat qilganida, so‘ng bir eshik ochildi. Bu uning ko‘zlarini bir lahzaga yumishidan sal oldin sodir bo‘ladi, bu esa bir yuz qirq to‘rt mingning muhrilanish jarayonining ayni eng oxirini ko‘rsatadi. Eshikning ochilishi taqsimotlarning almashinishini bildiradi, va o‘sha nuqtada uchinchi farishtaning Laodikiya harakati uchinchi farishtaning Filadelfiya harakatiga o‘tadi.

Ishayo kitobidagi ushbu parçada Efrayimning mayxo‘rlarining yovuz ishi qisqacha bayon qilingan; ular “sodiq qo‘riqchilar sifatida turishlari kerak bo‘lgan” odamlardir. Bu xulosa shunday ifodalangan: “Albatta, sizlarning hamma narsani ostin-ustin qilishingiz kulolning loyidek sanaladi; axir, yaratilgan narsa uni yaratgan Zot haqida: U meni yaratmagan, deydimi? Yoki shakl berilgan

narsa o‘ziga shakl bergan Zot haqida: Uning fahmi yo‘q edi, deydimi?”

Millerning “kundalik”ni yo butparastlik dini, yo butparast Rim deb talqin qilishi, pirovardida Shaytonning ramzidir, chunki Shayton ham, butparast Rim ham ajdaho sifatida tasvirlangan.

“Shunday qilib, ajdaho, avvalo, Shaytonni ifodalasa-da, ikkilamchi ma’noda u butparast Rimning ramzidir.” Buyuk kurash, 439.

Oxirgi kunlarda Quddusni boshqaradigan erkaklar haqida so‘z yuritar ekan, Opa Uayt shunday deydi: “Ba’zilar hukm surayotgan zulmatga singib bormoqdalar va haqiqatni xato uchun chetga surmoqdalar. Bashorat ko‘rsatgan kun keldi. Iso Masih tushunilmayapti. Iso Masih ular uchun bir afsonadir.” 1901-yilda Germaniyadan bo‘lgan Adventizm yetakchilaridan biri Doniyor kitobidagi “kundalik” haqidagi murtad protestantizmning soxta qarashini kiritishni boshladi. O‘sha qarashga ko‘ra, “kundalik” Masihning muqaddas maskandagi xizmatini, yoki shu fikrning qandaydir bir ko‘rinishini anglatadi. Men “qandaydir bir ko‘rinish” deyman, chunki 1901-yildan keyin kelgan tarix davomida bu yolg‘onga turli urg‘ular berilgan, ammo o‘sha soxta qarashlar doimo “kundalik” Masih ishining qandaydir bir turini ifodalaydi, degan xulosani namoyon qiladi.

Miller shaytoniy ramz deb aniqlagan “doimiy” haqidagi ta’limot bo‘lgan gavhar, oxirgi kunlar Adventizmida Masihning ramzidir. U 1901 yilda kiritilganida, “doimiy” Shaytonning ramzi emas, balki Masihning ramzi degan qarashni juda ozchilik qabul qildi; biroq 1930-yillarga kelib, Miller 2 Salonikaliklarga, ikkinchi bobda topilgan haqiqat tomiridan qazib olgan “doimiy” ta’limotining gavhari, xuddi Levitik yigirma oltidagi “yetti vaqt” 1863 yilda rad etilganidek, rad etildi. 1863 yildan 1930-yillargacha bo‘lgan tarixning qayeridir bir joyida Adventizm buni anglamagan holda o‘z yetakchilarini almashtirgan edi.

“Birodarlar, men sizning xavf ostida ekaningizni ko‘ryapman va yana so‘rayman: adashayotgan sizlar bu noto‘g‘rilikni tuzatish uchun biror sa’y-harakat qilayapsizlarmi? Siz oyoqlaringiz uchun yo‘llarni tekis qilmaganingiz sababli, jonlar qoqilib, zulmatda yurayotgan bo‘lishi mumkin. Agar sizlarga ishonib topshirilgan lavozimlarda bo‘lsangiz, o‘z jonlaringiz manfaati uchun ham, sizga yo‘l ko‘rsatuvchi sifatida qaraydiganlarning manfaati uchun ham sizlarga yanada jiddiyoq iltijo qilaman: qilingan har bir xato uchun Xudo oldida tavba qiling va xatoyingizni e’tirof eting.”

“Agar siz yurakning qaysarligiga berilsangiz va mag‘rurlik hamda o‘zini oqlash tufayli o‘z ayblaringizni e’tirof etmasangiz, Shaytonning vasvasalariga tobe holda qoldirilasisiz. Agar Rabbiy sizning xatolaringizni oshkor qilganda tavba qilmasangiz yoki e’tirof etmasangiz, Uning ilohiy inoyati sizni ayni o‘sha yo‘ldan qayta-qayta olib o‘tadi. Siz o‘xshash tabiatdagi xatolarga yo‘l qo‘yish holiga tashlab qo‘yilasiz, hikmatdan mahrum bo‘lib qolishda davom etasiz va gunohni solihlik, solihlikni esa gunoh deb ataysiz. Bu oxirgi kunlarda ustun keladigan ko‘plab aldovlar sizni qurshab oladi, va siz rahbarlarni almashtirasiz, biroq buni qilganingizni bilmay qolasiz.” Review and Herald, 1890-yil 16-dekabr.

Quddus xalqining ustidan hukmronlik qilayotgan, “ishonchli lavozimlarda” bo‘lgan masxarago‘y kishilar “gunohni solihlik, solihlikni esa gunoh deb ataydilar”, va “Albatta, narsalarni ostin-ustin qilishingiz kulolning loyiday sanaladi; axir yasalgan narsa o‘zini yasaganga: U meni yaratmagan,

deydimi? Yoki shakllantirilgan narsa o'zini shakllantirganga: Uda aql-idrok yo'q edi, deydimi?" Adventizmning to'rt avlodi davomidagi izchil isyonda, ishonchli lavozimlarda bo'lganlar rahbarlarini almashtiradilar, ammo buni bilmaydilar. Ular buni bilmaydilar, chunki ular o'z xatolarining dalillarini bosqichma-bosqich va muntazam ravishda rad etib kelganlar. O'sha izchil isyonda "donolarining donoligi halok bo'ladi, oqillarining fahm-farosati esa yashirin bo'ladi."

Ular hamma narsani ostin-ustin qiladilar va gunohni solihlik, solihlikni esa gunoh deb ataydilar. Bu isyonning ramzi "doimiy" haqidagi ta'limotdir; Miller uchun u shaytoniy ramz bo'lgan, bugungi Adventizm esa uni Masihning ramzi deb biladi. Bir vaqtlar Uilyam Millerning bashoratli tatbiqlarining tuzilishini barpo etgan langar bo'lgan narsa, endi Quddus xalqi ustidan hukmronlik qilayotgan masxarachi odamlarning mastligining ramziga aylangan. Doniyor kitobidagi "doimiy" bilan bog'liq ramziylik Adventizmning boshida Millerning qutisida tanib olinganida quyoshdek porlagan edi, ammo oxirgi kunlarda o'sha haqiqat o'n baravar yorqinroq porlaydi, chunki o'n soni sinovning ramzidir, qadimgi Isroil uchun esa o'ninchi sinov yakuniy sinov bo'lgan.

Zamonaviy farziylar "Masihning ishlarini" "shaytoniy kuchlarga nisbat berdilar", butparastlikni esa "Xudoning muqaddas qudrati" deb e'lon qildilar.

"Farziylar Muqaddas Ruhga qarshi gunoh qildilar. Ularning so'zlash iste'dodi dunyoning Najotkorini tahqirlash uchun ishlatildi, va qayd etuvchi farishta ularning so'zlarini osmon kitoblariga yozib qo'ydi. Ular Masihning ishlarida namoyon bo'lgan Xudoning muqaddas qudratini shaytoniy kuchlarga nisbat berdilar. Ular Uning ajoyib ishlaridan bo'yin tovlay olmadilar yoki ularni tabiiy sabablar bilan izohlay olmadilar, shuning uchun: «Bular iblisning ishlaridir», dedilar. Imonsizlik ichida ular Xudoning O'g'li haqida oddiy inson sifatida gapirdilar. Ularning ko'z o'ngida qilingan shifo ishlari — hech bir inson qilmagan va qila olmaydigan ishlar — Xudoning qudratining namoyoni edi, biroq ular Masihni do'zax bilan til biriktirganlikda aybladilar. O'jar, qovog'i soliq, temir yurak bo'lgan holda, ular barcha dalillarga ko'zlarini yumishga qaror qildilar va shu tariqa kechirilmas gunohni sodir etdilar." Manuscript Releases, 4-jild, 360.

Birinchi farishtaning harakatida muhridan yechilgan bilimning ko'payishini ko'rib chiqishni keyingi maqolada davom ettiramiz.